

Udenrigsministeriet: Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966 – Bind II: Bilag

11. Uddrag af udenrigsminister Gustav Rasmussens redegørelse den 10. marts 1948 i Folketinget (side 29-31)

Bilag 11

Uddrag af udenrigsminister Gustav Rasmussens redegørelse den 10. marts 1948 i folketinget

.....
Der er endnu ikke sluttet fred med Tyskland og Japan. Og trods den nye verdenssammenslutning, De forenede Nationer, er det endnu ikke lykkedes at skabe harmoni i den politiske og økonomiske stilling i verden og dermed sikre den enkelte den trykthed og frihed, som under krigen var de mål, millioner af mennesker bragte de tungeste ofre for.

Kampen mod Hitlers Tyskland fandt sin afslutning med hitlerismens nederlag. Vi vil ikke glemme de lidelser og tab, som vore store allierede og ikke mindst Sovjetunionens folkeslag bar for at befri verden, og dermed også vort land, for nazismen.

Vi håber på en videre fortsættelse af det venskabelige forhold til Sovjetunionen, som besegledes i krigens år, og vi ser i det fornyede økonomiske samkvem mellem Danmark og Sovjetunionen, der blev indledet med de dansk-russiske handelsaftaler i sommeren 1946, et gunstigt tegn på en sådan udvikling.

Danmark har forsøgt efter evne at bidrage til en lindring af den nød, som fulgte i krigens spor i de tidligere besatte lande i øst og vest.

Vort gamle venskab og vort åndelige slægtskab med Storbritannien og de andre vesteuropæiske lande er kendt af alle.

Vor kultur, vore politiske idealer, vore forestillinger om demokrati og folkestyre, hvis grundvold er den lige og almindelige valgret til landets rigsdag, og vort syn på forholdet mellem statsmagten og det enkelte menneske – hele vort livssyn er det samme som i de øvrige nordiske riger, det samme som i Benelux-landene, Frankrig og Schweiz og i de angelsaksiske stater.

Vi danske er imod enhver form for tvang og foreskreven ensretning i tanke og tale, i tro og livsform. Vi kan ikke tænke os en tålelig tilværelse uden vor ytringsfrihed, vore demokratiske institutioner og vort folkestyre, således som det har udviklet sig gennem de sidste hundrede år. Krigens prøvelser gjorde disse værdier mere dyrebare for os end nogen sinde. Krigsårene var de år af vor historie, da disse goder var allermost truet, under Tysklands besættelse af vort land. Da blev deres værdi os mere klar end nogen sinde før.

At bevare disse goder er for os aldeles afgørende, og det vil præge vore tanker, når vi næste år fejrer vor hundredårige grundlov, grundloven for vort folkestyrede samfund.

Allerede kort efter Tysklands og Japans endelige nederlag viste der sig modsætninger mellem de tidligere våbenfæller i øst og vest. Divergenserne har sat deres præg på internationale forhandlinger, hvad enten disse er foregået inden for De forenede Nationer eller har drejet sig om spørgsmål om fredsslutning med den fælles fjende eller om Europas økonomiske genrejsning.

Medens det nu desværre er en kendsgerning, at mening står mod mening i de store magters forhold, må det ikke overses, at disse modsætninger dog ikke har været til hinder for at fortsætte det internationale samarbejde inden for De forenede Nationer.

(Bilag 11 fortsat)

I fredens ånd har endvidere stormagterne ratificeret alle fredstraktaterne mellem de allierede og Finland, Italien, Bulgarien, Rumænien og Ungarn. Og betydningsfulde handelsaftaler afsluttes og gennemføres stadig mellem østlige og vestlige lande.

Ved en række traktater og bistandspagter er grundlaget skabt for et særligt økonomisk og politisk samarbejde mellem de østeuropæiske lande. Den gruppering af stater, som herved er tilvejebragt, kaldes ofte Østblokken.

For tiden udfolder den østlige hovedmagt, Sovjetunionen, bestræbelser, der synes at tage sigte på at knytte også Finland til dette system. Vore tanker går i disse dage til Finland med håbet om, at det under de forestående forhandlinger må lykkes Finlands ansvarlige regering at nå til en ordening, som dette det femte nordiske land selv finder betryggende.

Der forhandles, efter hvad der meddeles, mellem nogle af de vestlige magter, Kanalstaterne, om en aftale, der efter det foreliggende også synes at skulle indeholde bestemmelser om gensidig militær bistand. Men et særligt organiseret samarbejde mellem Europas vestlige magter svarende til de østlige landes eksisterer ikke. I denne sammenhæng kan ikke anføres det arbejde, der i fællesskab gøres for at forberede gennemførelsen af De forenede Staters plan om økonomisk hjælp til Europa. Dette økonomiske samarbejde er noget helt andet end en militær-alliance eller en blok.

Der er en væsensforskel mellem de politiske systemer, som råder i de østlige lande, og dem i de vestlige. Oprettelsen af det kommunistiske informationskontor i Belgrad, Kominform, hvis virksomhed ikke begrænser sig til de østeuropæiske lande, hvor det har sit tyngdepunkt, spores også i visse vestlige lande som forstærket agitation for et ensrettet kommunistisk styre.

Senest har Tjekkoslaviet forladt et demokrati med grundlovshjemlede friheder, som vi kender dem her, og antaget en politisk form, der er fremmed for os.

I en verden, hvor bekymring og frygt mange steder behersker sindene, giver det os styrke, at vi kan tale åbent om vore ønsker og håb, og at vore handlinger og bestræbelser ligger fremme i dagens lys.

Der er for kort tid siden i udenlandsk presse fremkommet påstande om, at Danmark skulle have indgået hemmelige militære aftaler eller arrangementer med andre magter, påstande, som også er blevet fremført i et enkelt blad, der trykkes her i landet.

Skønt disse påstande, efterhånden som de fremkom, er blevet tilbagevist både af statsministeren, af forsvarsministeren og også af mig, vil jeg gerne benytte lejligheden til her i dette høje ting på ny kategorisk at erklære, at de savner ethvert grundlag.

De nordiske landes åndelige union og slægtskab hviler på fælles udvikling i kultur og samfundsliv, fælles livsindstilling og fælles opfattelse af det enkelte menneskes værd og af, hvad der er frihed og ret.

Det er muligt, at ikke alle i udlandet umiddelbart forstår det naturlige grundlag for samarbejdet mellem de nordiske lande eller vort ønske om at bevare og udvikle det. Men vi kan ikke af den grund give afkald på det. Vi kan ikke fornægte vor historisk bestemte samhørighed, fordi der udefra tillægges os hensigter og planer, vi ikke har.

(Bilag 11 fortsat)

Samfølelsen mellem Danmark og de øvrige nordiske lande og værdsættelsen af vort nordiske demokrati gik styrket ud af krigens år.

Men at krigen og forholdene har medført, at Danmark endnu stærkere end før føler sig knyttet til sine nordiske broderfolk, betyder ikke, at vi ønsker isolering i forhold til den øvrige verden. Danmark vil ligesom andre nordiske lande inden for De forenede Nationers ramme yde sit bidrag til internationalt arbejde for det store fælles mål: en verden, hvor det enkelte menneske, hvis livslykke må være formålet for al politik, kan leve i tryghed, i frihed og fred.

Med den største agtpågivenhed følger vi den internationale situation og dens udvikling, der kan komme til at forme sig på en måde, som vi i dag ikke kan forudse.

Det kan ikke nægtes, at der knap tre år efter, at den største krig i verdenshistorien fandt sin afslutning, atter hviler mørke skyer over verden, og at mange er grebet af uro, men jeg tror ikke, at der er nogen regering i verden, som ønsker krig.

Ingen er dog i stand til at garantere, at der ikke kan komme krig. Den kan bryde ud på steder, vi ikke venter, og under forhold, vi ikke kender.

Danmark vil opfylde de forpligtelser, vi har påtaget os ved De forenede Nationers pagt, men i det tilfælde, som forhåbentlig ikke indtræder, at denne organisation bryder sammen, vil vore bestræbelser være rettet på at skåne vort land for en fremtidig krigs ulykker.

I denne tid med stærke internationale brydninger tror vi at gavne Danmark og tjene fredens sag ved inden for vor evne og mulighed at udbygge vort værn.

Skulle Danmark imod al ret og på trods af alle pagter og traktater blive angrebet, da vil vi af al vor kraft forsvare det højeste gode, vi har, Danmarks selvstændighed, vor frihed og vort demokrati.